

160. výročí založení ZŠ ve Staré Boleslavi

Historická soutěž věnovaná dějinám města a vývoji školství regionu

TEST

1. Doplň správně text:

Vzdělanost a vznik písma na našem území těsně souvisí s příchodem dvou učenců: a v roce na Velkou Moravu. Přišli z říše na žádost knížete Písmo, které přinesli, se nazývá 6 bodů

2. Se Starou Boleslaví je neodmyslitelně spjato jméno svatého Václava. Zopakuj si pojmy ze starých pověstí českých a v tajence najdeš jméno hradiště, kde snad existovala první česká (církvní) škola. Údajně se tam vzdělával i kníže Václav.

	1							
	2							
	3							
	4							
	5							

- 1) bájný silák, manžel Kazi
- 2) válečné pole v Lucké válce
- 3) sídelní hrad žen v dívčí válce
- 4) Horymířův kůň
- 5) kmen, který s Čechy prohrál válku v době vlády knížete Neklana

6bodů (5+1bod tajenka)

3. Odpověz na otázky:

a) Kde a kdy vznikla první univerzita ve střední Evropě?

.....

b) Kdo stojí od středověku v čele univerzity?

c) Jak se nazýval základní organizační útvar univerzity?

d) Jakým jazykem se ve středověku dorozumívali univerzitní učitelé a žáci?

.....

5 bodů

4. Vylušti tajenku a získáš jméno náboženského reformátora, který zjednotil psaný český jazyk:

	1									
	2									
	3									
	4									
	5									
	6									

1. Jazykovědec národního obrození (1773-1847).
2. Učitel (zastarale), který zároveň řídil kostelní zpěv.
3. Jméno prvního dívčího gymnázia v Praze.
4. Tereziánská reforma zavedla ve větších městech tzv. školy ...
5. Vynálezce knihtisku.
6. Církvní dozorce, hanlivě školomet, dogmatik

7 bodů

5. Panovnice Marie Terezie se ve své reformní činnosti také zabývala školskou otázkou. Všeobecný školský řád byl vydán v roce Základním požadavkem bylo povinné základní školní vzdělání pro děti od:

- a) 3 do 10 let b) 6 do 15 let c) 8 do 14 let d) 6 do 12 let

Podle tohoto školského řádu se v tzv. školách triviálních měly děti naučit:

- a) b) c)

5 bodů

6. Doplň správně text o vývoji školství v našem dvojměstí:

Z dostupných pramenů vyplývá, že nejstarší školou regionu byla škola zřízená při kolegiální kapitule ve Staré Boleslavi. Tato událost proběhla za panování knížete, který vládl v letech 1034-1055.

Cílem kapitulní školy (pro výchovu kanovníků) byla samozřejmě hlavně výchova

Po válkách husitských a pod přílivem protestantismu škola zanikla.

Za tereziánských reforem zřejmě vznikla ve St. Boleslavi jednotřídní škola.

Stopy této školy nalezneme ještě dnes v názvu jedné staroboleslavské ulice:

..... . Na budově byl vytesán letopočet..... .

4 body

7. Urči, která tvrzení jsou pravdivá (u možnosti NE napiš správný údaj, i za tuto odpověď získáš bod):

a) Staroboleslavská škola v období třicetileté války shořela. ANO NE

b) Piaristé jsou církevní řád, který má ve svých regulích vyučování mládeže a v 18. st. působil v Brandýse n. L. ANO NE

c) Stavba budovy ZŠ v Jungmannově ulici byla zahájena v r. 1852. ANO NE

d) Otevření školy v roce 1863 bylo záměrně zvoleno k tisícím výročí příchodu věrozvěstů Konstantina a Metoděje na Moravu. ANO NE

e) V roce 1869 vešel v platnost školský zákon, kterým byla zavedena povinná devítiletá školní docházka. ANO NE

f) V roce 1897 byla otevřena nová budova měšťanské školy dívčí v ulici Komenského (bokem přiléhající k obecné škole z roku 1863). ANO NE

8 bodů

8. Doplň do tabulky pod zadáním k písmenům čísla jmen osobností, které měly vztah k jubilující staroboleslavské škole nebo se významně zapsaly do historie školství regionu:

a) Učitel a spisovatel, *1861- +1933, působil jako učitel v Zápěch, autor čítanek, básní pro děti a pedagogických článků.

b) Učitel, publicista, *1889- +1926, zakladatel a první redaktor legendárního vlastivědného sborníku Naše Polabí.

c) Autor didakticky laděné beletrie, *1878- +1951, působil jako učitel a školní inspektor, starší bratr jedné z nejvýznamnějších politických osobností první republiky.

d) Učitel, novinář, cestovatel, *1902- +1974, v letech 1932-1947 podnikl osm dálkových cest (Balkán, Afrika, Severní a Jižní Amerika).

e) Učitel, publicista, odborný pracovník, *1928- +2004, ve staroboleslavské škole vedl divadelní kroužek, v letech 1962-66 ředitel muzea v Brandýse n. L., autor Průvodce památkami Brandýsa-Boleslavi.

f) Herečka, dabérka, *1945, první divadelní zkušenosti sbírala v divadelním kroužku pod vedením osobnosti ukryté pod písmenem e), starší sestra bývalé ředitelky staroboleslavské školy.

Nabídka jmen k doplnění:

- 1) Vojta Beneš 2) František Alexandr Elstner 3) Josef Kožíšek
4) Vladimír Loyda 5) Josef Zdeněk Stehlík 6) Blanka Zdichyncová

a		b		c		d		e		f	
---	--	---	--	---	--	---	--	---	--	---	--

6 bodů

DOPORUČENÁ LITERATURA

Jakékoliv učebnice dějepisu pro ZŠ a střední školy

J. V. Prášek: Brandejs nad Labem, Město, panství i okres I. - III. (2007-2010)

Co zaznamenaly kroniky staroboleslavských škol od r. 1863,

(1., nebo 2. rozšířené vydání)

V. Loyda: Hlas domova, 1996

KLÍČKŘEŠENÍ

1. Konstantin (Cyril) a Metoděj, 863, Byzantské říše, Rastislava, hlaholice

6 bodů

2.

		1. B	I	V	O	J
	T	2. U	R	S	K	É
		3. D	Ě	V	Í	N
	Š	4. E	M	Í	K	
L	U	5. Č	A	N	É	

6 bodů

3. Praha, 1348, rektor, fakulta, latina

5 bodů

4.

		1 J	U	N	G	M	A	N	N	
	K	2 A	N	T	O	R				
M	I	3 N	E	R	V	A				
		4 H	L	A	V	N	Í			
	G	5 U	T	E	N	B	E	R	G	
		6 S	CH	O	L	A	S	T	I	K

7 bodů

5. 1774, d), číst, psát, počítat

5 bodů

6. a) Břetislava, náboženská, U Staré školy, 1790

4body

7. a) ANO, b) ANO, c) NE 1862, d) ANO, e) NE osmiletá, f) ANO

8 bodů

8.

a	3	b	5	c	1	d	2	e	4	f	6
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

6 bodů

Celkem: 47